

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK KOZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP

Egész évre... 8 korona
Félévre... 4 "
Negyedévre... 2 "
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Splényi báróné Blaha Lujza.

A múlt számunkban már megemlékeztünk arról, hogy Splényi báróné Blaha Lujzát a budapesti népszínház-vígoperában a múlt hetekben nagy ünnepekben részesítették abból az alkalomból, hogy ötven esztendeje annak, hogy színpadra lépett.

Blaha Lujza művészetét hűséggel vázolni gyenge a mi tollunk s minden szépírásnál ragyogóbb s remekebb volt az ünnepelés, melyet a kiváló művésznő részére rendeztek nagyszámú tisztelői. Elhalmozták szeretetteljes szavakkal, virágözönnel... A szívek megteltek örömmel, a szemek könnyel, midőn a nemzet csalóánya a színpadra lépett a jubileum napján.

Udvariatlanok volnánk, ha a művésznő életrajzi adataival állanánk most elő, — az ő élete, mű-

Blaháné legújabb arcképe.

vészi működése nem egyéb egy üde, bájos virágszál életénél... Mint nyolcéves kicsike leány énekelt először a színpadon s azután a kis *Kölesi* Lujza — mert ez volt a családi neve — dédelgetett kedvence lett a színházjáró közönségnek, sőt ma is az, és az is lesz időtlen időkig. A törülmetszett szép magyar nótákat hallani az ő ajakáról ma is olyan gyönyörűség, melynél különb embernek nem adatott.

Sok ideig elsősorú vidéki szintársulatoknál működött Blaháné, kinek első férje, Blaha karmester nagy segélyére volt, hogy az énekés művészetében a tökély legmagasabb fokát elérhette.

Jelen alkalommal bemutatjuk a jubiláló művésznőnek legújabb arcképét.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket 33 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

A határszéli rendőrségről.

Annak idején nem tanulmányoztam kellő alapos-
gal a határszéli rendőrség célját és rendeltetését, nem
mondhatok ítéletet afelett, hogy nemzetgazdasági és
népesedési szempontból a határszéli rendőrség műkö-
dése megfelel-e a hozzáfűzött reménységeknek. Azon-
ban mint az egyik határszéli gazdálkodónak, alkalman
van ezen intézménynek miránk, a határszélen gazdál-
kodókra nézve igen hátrányos oldalait tapasztalni.

Mi ugyanis itt a felvidéken, a mindinkább nagyobb
mérveket öltő amerikai kivándorlás folytán, gazdasági
munkásainkat kénytelenek vagyunk a szomszéd Morva-
országból beszerezni. Hogy mik a kivándorlás okai,
ennek fejtegetésébe jelen alkalommal nem bocsájtkozom,
csupán csak azon tényt konstátálom, hogy mi az
amerikai munkabérekkel ma még nem konkurálhatunk,
s a kivándorlási lázt még a jelenlegi munkabérek két-
szeresével sem tudnánk megszüntetni.

A morva munkások felfogadását nagyon megnehezíti a
most életbeléptetett határrendőrségi intézmény. Ugyanis
annak a szegény, 4—5 hétre munkát vállaló idegen
honos napszámossal oly sokféle okmányt kell beszereznie,
hogy már ez is elveszi kedvét attól, hogy hozzánk
jőjjön munkát vállalni. Ha pedig már itt van és ren-
desen be van jelentve és pl. az őt alkalmazó gazdának
egyik szomszédos községben lévő majorjába kell né-
hány napi kisegítő munkára mennie, kénytelen a gazda
egyéenként az eredetileg bejelentett lakást kijelenteni
s viszont az új ideiglenes lakást bejelenteni. Hogy
mit jelent szorgos időben, ha az embernek csak 50—60
ily bejelentő és kijelentő lapot kell kitölteni, az köny-
nyen megérthető. Még türhető a helyzet a cselédekkel,
mert az egy helyben lakva, egyszerre megszerzi a lak-
hatási engedélyt, de kiállhatatlan az időszakai idegen
honos munkásokkal, akik nincsenek annyira egy hely-
hez kötve és szükségképpen egyik majorból a másikba
lesznek munkába állítva. Nagyon célszerű s kívánatos
volna az ily időszakai idegen honos munkások bejövételét
és itt tartózkodását megkönnyíteni, mert ha könnyítés
helyett esetleg még azok idejövetele is meg lesz nehe-
zítve, úgy a felvidéki mezőgazdaság oly súlyos válság
elé hajtatik, melynek következményei kiszámíthatatlanok.

Poroszország nem kér a tőlünk oda kiszereződött
munkástól semmiféle más okmányt, mint az egyszerű
községi előjáróság által ingyen kiállított munkásigazol-
ványt. Igenis, óvjuk meg hazánkat a netalán ide vetődő
idegen kalandoroktól, de nyissunk ajtót az egyszerű
becsületos munkásnak, aki elvégezvén itt munkáját,
szerény keresetével békén hazamegy.

Kurucz Géza.

A magyar háziipar remekei.

De sokszor kell úton-útfélen hallanunk: „Hova lett
a tulipán-láz?” „Mi jóra volt az a szalmaláng?” Sokszor
talán el is szégyeljük magunkat, mert sokan nem tudnak
rá mit felelni, nem ismervén azt a csöndes, zajtalan,
de szakadatlan munkásságot, ami a tulipán virulása
alatt éledt s aminek — most már szinte bizonyosra
vehetjük — nem is lesz elmulása.

Kenyeret adni a népnek, megszolgált kenyeret, hogy
saját ereje és tisztességéből élhessen meg ott, ahol egy
ezer éven át éltek, szenvedtek és voltak boldogok elődei,
— erre találták meg a leghelyesebb utat azok az asszo-
nyok, akiknek arca nem borul el, sőt büszkén meg-
ragyog és megmutatják a szemmel látható, kézzel fogható
eredményt, ha megkérdik tőlük: „Hova lett a tulipán-
láz?” „Mi jóra volt az a szalmaláng?”

De hogy tisztában legyünk a dologgal, el kell mon-
danom, hogy a Kígyó-téren, a királyi bérpalotában
van a kultuszminisztérium csipkeverő tanfolyamának
műhelyében az Országos Háziipar-Szövetség irodája,
ott teremtik meg, onnét irányítják — előkelő hölgyek
— azt az ízlést, amit a velük született finomság és a
nép ősművészetének szeretete lelkükben ébreszt.

Maga a kígyóteri helyiség, az úgynevezett halasi
csipkeverő főműhely. Benne a munkát Dékány Árpád
tanár dirigálja. A halasi csipke neki köszönheti talán
nemcsak létét, de mindenekelőtt azt az előkelő pozíciót,
amit a csipkek között magának kiérdemelt. A minisz-
térium tanítónőknek nyitott — ha jól tudom: a nyár
folyamán — tanfolyamot, s magából a főműhelyből
vagy százan küldettek már ki. Brassón, Besztercebányán,
Székelyudvarhelyen, Hosszúfalun, Marosvásárhelyen
állandó tanfolyamot létesítetett, mert a cél: alkalmat
adni a munkára a népnek, s a hazai ipar által teremteni
meg azt, aminél szebbel, eredetibbvel a külföld sem
tudhat bennünket elkápráztatni.

Aki nem ismeri a halasi csipke finomságát, azt csak
arra biztatom: nézze meg. A műhelyben vagy százhat-
vanan dolgoznak, köztük tízennégy éves leányok is, s
ami kezük alul kikerül, bámulatot kelt. Az iparművészet
ez elvitázhatatlan remekét egyszerű parasztleányok,
asszonyok készítik Halason, Óbudán is már, s mint
említettem, a főműhelyben, a Kígyó-téren számosan.

Készül fehérben és színes árnyalatokban. Láttam olyan
mintákat, hogy nem találtam szót az elragadtatás im
kifejezésére. Így számokban beszélvén, tán soknak tet-
szik, de gyönyörködve benne, nem csodálkozunk azon,
hogy a külföldön is szívesen megadnak méterenkint
nyolcvan koronát érte.

Krassó-Szőrény megyében is fölfedezték és fölhasz-

== MEGJELENT ==
BAROMFITENYÉSZTŐ OSZTÁLYUNK

ÁRJEJYZÉKE

~ diszes kiállításban, számos ábrával. ~

Mesterséges keltetés hiveinek különös figyelmébe ajánljuk.

Minden érdeklődőnek egyszerű óhajra szívesen megküldjük.

Magyar ==

Mezőgazdák

Szövetkezete

Bpest, V., Alkotmány-u. 31.

nálták a nép ügyességét. Most készül ott a többek között az originiális himzésükkel bársonyra, arany- és ezüstszállal olyan portiére, hogy az angol kiállításon talán el se hiszik majd egyszerű, paraszt kezektől való eredetét.

Szebbnél-szebb reccsipe készlet elismerésre. Láttam egy selyemre dolgozott bluzt, ilyen háziipar által előállított selyemmel himzett recemunkával. Ha jól emlékszem, az egésznek ára, teljesen készen, 60 korona volt. Ezt ugyan nem sokalhatná senki sem.

Ha a hely megengedné, beszélnek még többről is. A hodrusi, körmöci csipkékről, a pozsonyi himzésről stb. Semmi sem kezdetleges, minden ott az eredetiség, a művészet jegye. A nép lelkének kincse, fantáziája olyan őserővel nyilatkozik meg a régi motívumokban, hogy ellenállhatatlanul megkapja a modern ember elkényesedett, némileg elfajult ízlését és kénytelen elismerni benne az öntudatlan művészi erő hatalmas lüktetését.

Mi hír a külföldön?

Berlini tüntetések.

A poroszországi választójog reformja nagy utcai tüntetésre adott okot. A szociálisták és a rendőrség között véres összeütközésre került a sor. Berlin egy nagy táborhoz hasonlít s különösen a birodalmi gyűlés épületeinek környéke valósággal meg van szállva lovas és gyalogos rendőrökkel. A ház a szociáldemokratáknak interpellációját tárgyalta a birodalmi választójognak az egyes szövetségi államokban való behozatala tárgyában.

A franciák Marokkóban.

Casablancából érkezett jelentések szerint az utolsó vérontás Zettatban borzalmas volt. A francia katonaság melinit-bombákkal nagy pusztítást vitt végbe. A marokkói nép hősiiesen védelmezte Zettatot. D'Amade tábornok legközelebb új támadásra készül a marokkóiak ellen, mert Zettat a kulcsa az útnak Marakes felé. Minthogy ez a küzdelem semmiféle összefüggésben nincs a casablancai eseményekkel, a spanyol sajtó azzal vádolja Franciaországot, hogy meg akarja semmisíteni az algezirászi egyezményt, hogy fegyveres erővel hatalmába kerítse Marokkót.

A szerb kereskedelmi szerződés.

Most ül össze ismét a szerb skuptina, amely decemberben a szerb kormány javaslatára beleegyezett az elnapolásba, miután Pasics miniszterelnök megígérte, hogy az új ülészak elején, tehát most, beterjeszti az Ausztria-Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést. Ez a határidő lejárt, de a kereskedelmi szerződést illetőleg még nem sikerült az összes differenciákat kiegyenlíteni. A Szerbiából a monarchia területére behozható vágómarha mennyiségére vonatkozólag hír szerint ugyan megegyeztek már, de még eltérések vannak a szerb és osztrák-magyar delegátusok között több vámtételre vonatkozólag, melyekre nézve a monarchia, fontos ipari cikkekről lévén szó, Szerbiától nagyobb előzékenységet követel, mint amilyent megbízottai eddig tanúsítottak.

Görögök és bolgárok.

Salonikiból jelentik, hogy Koritzában összeesküvést fedeztek fel a görög metropolita ellen, akit épp úgy, mint elődét, meg akarnak gyilkolni. A görög hatóságok a metropolita védelmére intézkedéseket tettek. — Monasztirból jelentik, hogy Dimko bandavezér, kit a törökök január 17-én bekerítették, agyonlőtte magát.

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Földbérlo szövetségek Olaszországban.

Az olaszországi mezőgazdasági munkásviszonyok sok tekintetben rosszabbak, mint a mieink. Emiatt gyakoriak a sztrájkok és igen nagymértékű az Amerikába irányuló kivándorlás. A munkásbajok orvoslása céljából nagyarányúnak ígérkező mozgalom indult meg a földhasznóbérlo-szövetségek alakítására. E szövetségek szervezete kétféle. Az egységesen vezetett bérlo szövetségek főjellemben az, hogy a bérelt földet egységesen vezetett alatt művelik. Hozzáértő tagokból álló tanács áll az élén, mely a szövetséget vezeti és ügyeit intézi. Alapszabályai főleg a munkarend célszerű beosztását írják elő. A tagok képességük, illetve a művelés módja szerint megállapított idő, vagy darabszám végzik el a kiszabott munkát. Ha nem lehet valamennyit egyszerre foglalkoztatni, úgy azok, akikre nem kerül a sor, időlegesen másutt kereshetnek munkát. A munkások a környékbeli áruk általánosan szerinti állandó díjazással vannak fizetve. A munkabeosztás mellett fontos, hogy a vezetés jó kezekben legyen. Mivel pedig ahhoz értő egyén a tagok között ritkán akad, mert azok többnyire egyszerű, gazdasági munkások, illetve parasztbirtokosok, evégből gyakran kérnek fel ez állásra alkalmas szakértőt. E hiányt pótlandó, az 1905. évi kongresszuson már el is határozták a szövetségek munkásszakképző intézetek felállítását, fedezeti hiány miatt, egyelőre gyakorlati úton próbálják az erre alkalmas és kellő képzettséggel bíró munkásokat kinevelni. A bevételt a szövetséget szedi be a terményeknek lehetőleg közvetítés nélküli eladásával s a kiadásokat is az teljesíti, felesleg esetén a munkások fizetésük arányában megosztva a haszonban is részesülnek.

A másik fajta a szövetségeknek a megosztott vezetésű bérleti szövetségek. Ez a közösen bérbe vett birtokot több kisebb gazdaságra osztja, melyet azután megállapított bérösszeg mellett egyes tagjainak engedi át. Vagyis a közösen bérelt nagyobb területet albérleti rendszerrel kezeli. Az albérlok által a szövetségeknek fizetett bérösszegek arányban vannak az egész terület bérértékével s csak kezelési költség címén fizetnek az albérlok bizonyos csekély járulékot. A tagok a maguk birtokrészét saját felelősségükre külön művelik, de mivel kellő forgó, illetve befektetési tőkével nem rendelkeznek, a gazdálkodás folytatásához szükséges felszerelést és az igavonó állatokat a szövetséget szerzi be és felváltva engedi át az albérloknek használatra. A szövetséget tagjait azonban nemcsak bérlo tagok alkotják, hanem munkások is s ha a terület, illetve az albérlok a munkástagokat mind nem tudják foglalkoztatni, úgy itt is időközönként sorshúzás útján döntött sorrend szerint bizonyos munkáscsoportok nyernek foglalkoztatást. Ez a szövetséget nem gyakorol befolyást arra, hogy egyes tagjai milyen termelési irányban művelik a földet. Felügyel azonban arra, hogy albérloinek gazdálkodása okszerű legyen s ezzel biztosítja részben, hogy a tagok gazdálkodása ne járjon kárral, vagyis hogy a tagok a bérösszeget megfizethessék. E célra szolgál egy felülvizsgáló-bizottság, melynek feladata a gazdaságoknak a modern művelés módszerét bemutatni, tanácsot szolgáltatni a gazdálkodási rendszer, a művelési mód, a termények megválasztása tekintetében. Időnkint a szövetséget megbízást ad egyes elismert szakegyének arra, hogy a telepeket bejárva, mint vándor-szaktanárok

tanítsák a gazdálkodókat. Ez a bérleti mód tehát abban különbözik főleg a nagybérlőktől, hogy nem dolgozik az albérlők kárára, hanem ellenezően, nyereszkedési szándék nélkül módot nyújt arra, hogy tagjai a bérlet mellett biztos jövedelemre tegyenek szert. Egyébként a szövetkezet csak a hosszabb tartalmú bérszerződések kötésénél és az első s holt felszerelés beszerzésénél gyakorolja az egyetemleges felelősséget.

Általában el lehet mondani, hogy ezen szövetkezetek Olaszországban a gyakorlatban igen jól beváltak. Az 1906. évi statisztikai adatok összesen 108 szövetkezetet sorolnak fel, melyekből 88 már működik, 20 pedig szervezés alatt állott s ezek között csupán egy szövetkezet kezelésében mutatható ki vízáradás miatt szenvedett károk miatt veszteség. Az évi felesleg egyelőre csekélynek mondható, mert az osztatlanul vezetett szövetkezetek 2000—3000 K. a megosztottan vezetett szövetkezetek pedig a birtoktagok szerint 400—500 K. felesleget mutatnak csak ki; előrelátható azonban, hogy fokozatos fejlődés fog e tekintetben is beállni.

Az új betegségélyző törvény és a szövetkezetek.

Az 1907. évi július hó 1. napján lépett életbe az új betegségélyző törvény, vagyis az 1907. évi XIX. t.-c. az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak betegség és baleset esetére való biztosításáról. A törvényt röviden munkásbiztosítási törvénynek nevezik. E törvény életbeléptetésével a régi betegségélyző, vagyis az 1891. évi XIV. t.-c. hatályon kívül helyeztetik.

A szövetkezetek szempontjából az az első kérdés, mennyiben kell alkalmazni az új törvényt a szövetkezeti tisztviselőkre és egyéb szövetkezeti alkalmazottakra?

A régi törvény értelmében a fogyasztási és a szakipari szövetkezetek tisztviselőin és alkalmazottain kívül nem kellett a hitelszövetkezetek tisztviselőit betegség esetére biztosítani, vagyis a nembiztosítás volt az elv és a főszabály, a biztosítás pedig a kivétel. Ellenben az új törvény hatálya alatt megfordítva áll a dolog, vagyis a biztosítás az elv és a főszabály, mely alól kivételek vannak.

Azt, hogy a részvénytársaságok és szövetkezetek alkalmazottaikat biztosítani tartoznak, a régi törvény alapján a kereskedelemügyi miniszterium egyik elvi határozatában már 1893-ban kimondotta. Az új törvény 1. §-ának 13. pontja a részvénytársaságokat és szövetkezeteket közintézeteknek nevezi.

A biztosítási kötelezettség azonban a szövetkezetek alkalmazottaira nézve nem ennél a pontnál, hanem emez 1. §. utolsó előtti bekezdésében foglaltatik, midőn az új törvény a régítől eltérően nagy részletességgel kimondja, hogy betegség esetére való biztosítási kötelezettség alá esnek mindazok, akik — a mi esetünkben — a fent említett közintézeteknél, tehát az összes szövet-

kezeteknél akár állandóan, akár pedig ideiglenesen, továbbá kisegítőképpen vagy pedig átmenetileg vannak alkalmazva. Ide tartoznak tehát a szövetkezetek minden néven nevezendő alkalmazottai, főleg a könyvelők, szolgák és a fogyasztási, valamint az ipari szövetkezetek bolti vagy műhelybeli segédszemélyzete, nevezetesen a művezetők, elárúsítók, raktárnokok stb. De nem tartozik rendszerint ide a hitelszövetkezeti ügyvezető és pénztárnok, akik szabály szerint nem alkalmazottak, hanem tiszteletbeli állást töltenek be s ezért nem fizetést és nem is bért, hanem tiszteletdíjat huznak. Ha azonban valamely szövetkezetnél az ügyvezető és pénztárnok is fizetést huz, akkor ezek is alkalmazottak, akkor kétségtelen, hogy ezeket is biztosítani kell. S ha ezek csak néhány évig vannak ily minőségben alkalmazva és ezen idő alatt befizetnek is, állásuk megszűnése esetén megszűnik betegségélyezési igényük is. A betegségélyezés szempontjából tehát a szövetkezeteknek ezeket a megkülönböztetéseket úgy összes szabályaikban, mint ügy- és könyvitelükben szigorúan be kell tartaniok.

(Folyt. köv.)

Államsegély egy szőlőértékesítő szövetkezetnek. A Beregszászhegyvidéki Szőlőértékesítő Szövetkezetnek, amely a Galícia felé irányuló csemege-szőlőkivitelnek megteremtője és fejlesztője volt, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter 2000 korona államsegélyt utalványozott, amelyet a szövetkezet felszereléseinek tökéletesítésére fordít.

Szövetkezet Igazfáln. Igazfálnál irják lapunknak, hogy ott nagy lelkesedés közepette alakult meg e hó 11-én a fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A megalakításon Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, Asbóth Béla jószágigazgatósági intéző, Almássy Mihály ispán is résztvettek, akiket a vasúti állomáson a lakosság élén Papp Elemér jegyző üdvözölt. A gyűlésen Meskó Pál, a Magyar Gazdaszövetség titkára, a tőle megszokott zamatos népies nyelven nagy lelkesedés és tetszés közepette ismertette a fogyasztási és értékesítő szövetkezetek célját, amelynek eredményeként Igazfalva község lakosai első felszólításra 72 drb 20 koronás névértékű részvényt jegyeztek és a fogyasztási és értékesítő szövetkezet megalakulását kimondották.

Szövetkezeti mútrágyagyár. Az évről-évre növekvő mútrágyaszükséglet kedvező áron való biztosítása végett a Dunántúl három vármegyéje: Fejér, Tolna, Somogy vármegyék gazdaközönsége körében széleskörű mozgalom indult meg egy mútrágyagyárnak szövetkezeti alapon való létesítésére. Az érdekelt vármegyék gazdái legközelebb Dombóvárott e tárgyban január hó folyamán nagyszabású értekezletet tartanak. A három vármegye gazdáinak a mútrágya szükséglete évenként 1000 waggonra rug, ami elegendő egy gyár üzemének biztosítására.

Magyar Gazdák Értékesítő Szövetkezete

BUDAPEST (Központi vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda:

Budapest, IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

Értékesít husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és MINDENNEMŰ ÉLELMISZEREKET. Hordóbor-értékesítő osztály. ·· Egetett szeszitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek. ·· Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

• MI UJSÁG? •

Darányi miniszter a biharmegyei népért. A vaskói járás negyvenhárom községe elpanaszolta Bihar megye főispánjának, hogy a jószágértartás — a lakosság egyedüli megélhetési forrása — lehetetlenné vált, mert a legelőket befásították, az erdőket pedig szántóföldre alakították át. A főispán fölterjesztésére Darányi Ignác földművelési miniszter most szakbizottság alakítását rendelte el, amelynek megfelelő javaslat kidolgozása a föladata. A miniszter kijelenti leiratában, hogy akár állami, akár püspökségi birtokterületről van is szó, az üzemterv megfelelő módosítása elől nem zárkózik el. A főispán a szakbizottságot február elejére már összehívta.

Kivándorlás és hazatérés. Egerből írják nekünk: Heves vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn Szederkényi Nándor főispán elnöklésével rendes havi ülést tartott, melyen folyó ügyeket intéztek el. A kivándorlásról szóló kimerítő jelentésében Majzik Viktor alispán hangoztatta, hogy decemberben csak huszonnyolc ember kapott utlevelet, a mi az amerikai munkahiánynak következménye. 1907-ben Heves vármegyéből 1662-en vándoroltak ki, 297-tel kevesebben, mint 1906-ban, míg a hazatérők száma 382-vel volt több, mint 1906-ban. 1907-ben 1119 ember vándorolt vissza megyéjébe s csupán az év utolsó hat hetében, mikor már érezhető volt az amerikai pénzválság hatása, 577 ember. A hazatérők legnagyobb része azt mondja, hogy Amerikában a nagyobb bérért rendkívül súlyos munkát kell végezniök, azért nem is hajlandók ismét kivándorolni. Érdekes az is, hogy a hazatérők közül a fölajánlott munkát aránylag kevesen fogadták el, mert pihenni vágnak s mert sokan az Amerikában végzett ipari munka után az itteni parasztmunkát szégyenlik. Az alispán jelentését a közigazgatási bizottság megnyugvással vette tudomásul.

Kossuth Ferenc a kisiparért. A kereskedelemügyi minisztériumban most készült el a minisztérium 1907. évi kisipari tevékenységének részletes összeállítása. Ebből kitűnik, hogy a minisztérium még nem fejtett ki olyan tevékenységet a kisipar érdekében, mint 1907-ben, Kossuth Ferenc minisztersége alatt. Míg az előbbi évek kormányai a kisipar támogatására évenként legföljebb 500.000—600.000 koronát fordítottak, addig Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter e célra 1907-ben 1,810.572 koronát engedélyezett. Ebben az összegben első helyen áll a gépek adományozása. Pénzbeli segítséget nyert 30 szövetkezet, gépsegítségét pedig ezenfelül 24 szövetkezet. A pénzsegítségben részesült 30 szövetkezetnek összesen 181.000 korona üzemsegítségét, 28.5000 korona berendezési és 213.500 korona föltételesen visszafizetendő állami segítséget, vagyis összesen 423.000 koronát engedélyezett a kereskedelemügyi miniszter; hozzáadva az engedélyezett gépek értéke 322.085 korona volt, vagyis Kossuth Ferenc miniszter a szövetkezetek segítésére az 1907. évben összesen 745.085 koronát fordított. Gépeket és munkaeszközöket adományozott a 24 szövetkezeten kívül még 439 kisiparosnak, 8 ipartestületnek, 2 ipartársulatnak, 8 alkalmi egyesülésnek és egy műiparosnak. A kisipar támogatása kapcsán Kossuth Ferenc háziipari tevékenysége is figyelemre méltó volt az 1907. évben, mely célra 560.057 korona

segítséget engedélyezett, szemben az 1906. évi 104.071 koronával. Gépeket és munkaeszközöket a háziipar körében 97 esetben adott a kereskedelemügyi miniszter és pedig 68 különféle háziiparos, háziipari egyesület, 8 iskola, intézet és tanfolyam és végül 3 bizottság részére.

A meggyújtott magyar zászló. A fiumei rendőrség megállapította, hogy az a horvát legény, aki a fiumei postaépületen lengő magyar zászlót meggyújtotta, Samargia Milán harminckét esztendő s zágrábi illetőségű munkás. Pea Pált, az Adria hajóstársaság gépészét, aki a merénylőt torkonragadta s többször a falhoz vágta, most tanuképpen kihallgatták. Samargia megsebesítése miatt nem indítanak ellene eljárást, mert hazafias fölbuzdulásában cselekedett. A rendőrség orvosa megállapította, hogy Samargia állapota röszzabbra fordult; valószínű, hogy agyrázkódást kapott. Az itteni olasz lapok Supilót okolják az esetért s kijelentik, hogy Samargiát ő bérelte föl. Viszont Supiló kijelenti, hogy a legnagyobb fölháborodással értesült a merényletről s a leghatározottabban visszautasítja azt a föltevést, hogy neki köze volna a részeg ember cselekedetéhez.

— Egy nemzet zászlója, úgymond, legyen az bármely nemzeté, az én szememben a nemzet becsülete s ha politikai konfliktusban állok is Magyarországgal, azért soha, egy pillanatra sem feledkezhetem meg magamról annyira, hogy a magyar nemzet becsületét megátadjam, zászlóját megsértsem.

Az OMGE. üzemi osztálya. Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület nemrégiben létesítette üzemi osztályát, amely főfeladatául tűzte ki a belterjesebb és eddiginél hasznosabb gazdálkodás előmozdítását. Rövid fennállása óta az üzemi osztály e téren nagy munkásságot fejt ki, legújabbán pedig kezébe vette az amerikai magyarok visszatelepítésének ügyét is, oly módon, hogy a földet vásárolni szándékozók a visszatérők közül kedvező feltételek mellett földbirtokhoz segíti. Az üzemi osztály állandó nyilvántartást vezet az eladásra kerülő birtokokról, valamint birtokvételi szándékokról, emellett mindenféle bérleti, jogi s a gazdálkodást illető ügyben szaktanácsadással szolgál, üzemterveket dolgoz ki, elvállalja a gazdaságok állandó felügyeletét s mindenemű gazdasági számviteli ügyeket, ezenkívül nyilvántartja az üresedésben lévő gazdatiszti állásokat s az állást keresőket.

A kereskedelemügyi miniszter egy külföldi kivándorlási iroda ellen. A nagyváradi törvényszék „Anglo utazási iroda G. van Spijk“ bázeli cég által küldött és kivándorlásra buzdító nyomtatványok elkobzását és megsemmisítését rendelte el. Kossuth kereskedelemügyi miniszter most utasította a posta- és távíró hivatalokat, hogy a szóban forgó sajtótermékeket ne kézbesítsék, hanem a nagyváradi kir. ügyészséghez küldjék be.

Az iskolahajó. Kolozsvárt a városi tanács kebelében mozgalom indult meg a magyar iskolahajó érdekében. A tanácsnak az a terve, hogy a városban házról-házra járva, gyűjt az iskolahajóra s hogy átiratban ugyanerre az eljárásra kéri az ország többi törvényhatóságát. Az ily módon szerzett összeget átadják az államnak országos alapítványul egy vagy több iskolahajó építésére. Ebben az ügyben legközelebb értekezletet tartanak, hogy a városi közgyűlés elé kész tervet terjeszthessenek.

A gabonakereskedelem s a múlt évi aratás. A statisztikai hivatal kimutatása szerint Magyarországon 1907-ben 31.812,923 métermázsa őszi buza termett. A termés, amely messze mögötte maradt az 1906. év termésének, a buza árának magasságával kárpótolta azt a

vesztéséget, amely a kevés termés folytán érte volna az országot. Az elmúlt év utolsó hónapjában, amikor az eladások nagyobb mértékben történtek, nagy összegű pénz került forgalomba s ennek jótékony hatása különösen a kereskedelmi forgalomban jutott kifejezésre. Itt az inkasszó november és december hónapban jóval nagyobb volt, mint az előző hónapokban, amikor a gabonaeladások lassúbb tempóban történtek s a terméshozam pénzértéke nem ment át a közforgalomba. Amikor aztán a tengeritermés is, amely az idén rendkívül jó volt, — 39.522,196 métermázsza, minőségre is jó tengeri termett, — sokkal korábban, mint más években kerülhetett eladásra s Ausztriába is sokkal korábban szállíthattak tengerit, azok a nagy tőkék is felszabadultak, amelyek a tengeri-termés által voltak lekötve. A pénz nagyobb forgalmának eredménye tette lehetővé, hogy bizonyos fogyasztási cikkek, amelyekre a munkásnépnek szüksége van, jobban fogytak, nagyobb mennyiségben fogyott a középminőségű liszt s az ipari tevékenység is kedvező eredményeket mutathatott fel. A világpiacokon pedig az argentinai termés eredményeit mérlegelik. Argentínából már megkezdtek az exportot. Az elmúlt héten 500,000 métermázsát szállítottak. Az európai fogyasztásnak szüksége van argentinai búzára, mert mint már többször megírták, Oroszország és a dunamelléki tartományok exportja majdnem semmi különösen az utóbbi helyről még várható gabonamennyiségeket Törökország szerzi meg magának, mert az idén nagyon rossz termés volt s gabonára szüksége van. A világ gabonapiacának áralakulására most már nem az exportra dolgozó államok ez irányban kifejezett tevékenysége, hanem az lesz befolyással, hogy minő kilátásokkal bíztat az 1908-ik évi termés. Magyarországon nem sok jóval.

Elhunyt képviselő. Szabadkán Varga Károly, Szabadka I. kerületének képviselője péntek délben meghalt. Varga a múlt pénteken érkezett Budapestről Szabadkára, mert rosszul érezte magát. Influenzát kapott, amely ágyba döntötte, de már hétfőn ismét fölkel és elment a gazdák és iparosok bankjába, amelynek elnökgazdája volt. Ez alkalommal újra meghült. Az orvosok tüdőgyuladást konstataáltak rajta, amely halálát okozta. Varga Károly 1838-ban született. A jogot elvégezvén, ügyvédi pályára lépett és Szabadkán telepedett le. 1869-től 1882-ig függetlenségi programmal képviselte Szabadka első kerületét, de 1881-ben Mamussich Lázárral szemben megbukott. 1905-ben választották meg újból nagy többséggel nemzetiségi ellenjelöltjével szemben. Mukics Simon, Szabadka II. kerületének képviselője mostoha fia az elhunytnak.

Az apa boszúja. Romonya községben Csajági Ferencet, a falu egyik legmódosabb legényét, vérbefagyva találták meg. A legényt Pasa János gazda boszúból szúrta le, mert a leányát nem akarta elvenni, jóllehet, hogy már régóta udvarolt neki. Pasa János maga jelentkezett a csendőrségen.

A torontálmezei gazdák gyűlése. A Torontálmezei Gazdasági Egyesület most tartotta rendes félévi közgyűlését gróf Csekonics Endre v. b. t. t. elnöklete alatt. A közgyűlés az 1907. évi működésért elismerését fejezte ki az elnökségnek, megállapította az 1908. évi költségvetést és működési tervet. Dr. Gyertyánfy László indítványára megbízták az elnökséget, hogy egy külön mentelep-osztálynak Torontál vármegye területén leendő felállítása tárgyában intézzen feliratot a kormányhoz. Dr. Papp Géza a megyebeli gőzkezesövetkezetek érdekében, Gottschall Miklós pedig a megyebeli tej-

szövetkezetek érdekében terjesztettek elő javaslatokat. Gróf Csekonics Endre indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy külön-külön feliratban mond köszönetet Darányi földművelésügyi miniszternek, amiért a vármegye területén új állattenyésztési felügyelőséget létesített s az egyesülethez a tejszövetkezetek fejlesztése érdekében egy vajmestert rendelt ki. Közgyűlés után Marton Andor az egyesület titkára tartott nagy tetszéssel fogadott előadást a magyar gazdák németországi tanulmányútján szerzett tapasztalatokról.

Gyilkosság bosszúból. A Bocsapusztán Anacs Balázs birtokos családosa gazda a mult szombat este családi körében nyugodtan költötte el vacsoráját. A család tagjai beszélgettek egymással, miközben az ablakon belőttek oly szerencsétlenül, hogy Anacs Balázs halva rogyott össze. A csendőrséget értesítették az esetről és a csendőrszemnek sikerült Monostorpusztán a tetteseket, Pataki Gábor és Moczár István legények személyében letartóztatni. A tettesek beismerésben vannak és kijelentették, hogy Anacsot bosszúból ölték meg.

Váltóhamisító kereskedő. Szabadkán, mint onnan jelentik, letartóztatták Kertész Albert építőanyag kereskedőt, aki Nagy Ferenc vállalkozó nevére hatezer korona értékű váltót hamisított. Nagy Ferenc, amikor tudomást szerzett a hamisításról, kifizette a váltót és Kertésznek halasztást adott, de a kereskedő később sem tudott fizetni. Letartóztatása előtt Kertész revolverrel magára akart lőni, de megakadályozták öngyilkos szándékának végrehajtásában.

A fertőtavi halászat érdekében Darányi miniszter újból értesítette Sopron vármegyét, hogy mily kiváló közgazdasági fontossága van, ha halászati társulat alakul. Maga részéről — a miniszter — kiváló súlyt helyez arra, hogy a halak okszerű védelme és óvása tekintetéből a Fertő taván is mielőbb rendezett állapotok keletkezzenek. Fölvívja azért a vármegye közönségét, hogy az előkészítő bizottságot működésében sűrűsse meg, hogy az föladatát mielőbb sikeresen befejezze s így a fertőtavi halászati társulat mielőbb megalakuljon, amely hivatva van arra, hogy a tó halászatát új alapokra fektesse, vagyis hogy a törvény idevágó rendelkezései kifogástalanul érvényesüljenek.

A gödöllői baromfitenyésztő munkásnőket képző iskolán 1908. évi február hó 1-ével egy éves tanfolyam veszi kezdetét, amelyen 16 és 30 év közötti, magyarul írni, olvasni tudó magyar honos nők vehetnek részt. Az internátussal egybekötött iskola teljesen ingyenes és ezidőszent 12 növendék felvételére van berendezve; a növendékek havonta 40 korona ösztöndíjat élveznek. Az iskola elméletileg is, főként azonban gyakorlatilag oktat. A földművelésügyi miniszter felügyelete alatt álló iskola baromfitenyésztésünkre igen fontos kihatással bír, mert első sorban az iskolát végző növendékek vannak hivatva a földművelő nép körében terjeszteni mindazon ösmereteket, melyek gyakorlati alkalmazása baromfitenyésztésünk fellendülését jelenti. E mellett a nagyobb baromfitenyésztetek részéről mint szakmunkásnők is igen keresettek. Folyamodványok az iskola vezetőségéhez Gödöllőre küldendők, ahol minden az iskolára vonatkozó részletes felvilágosítás is nyerhető.

• GAZDASÁGI DOLGOK •

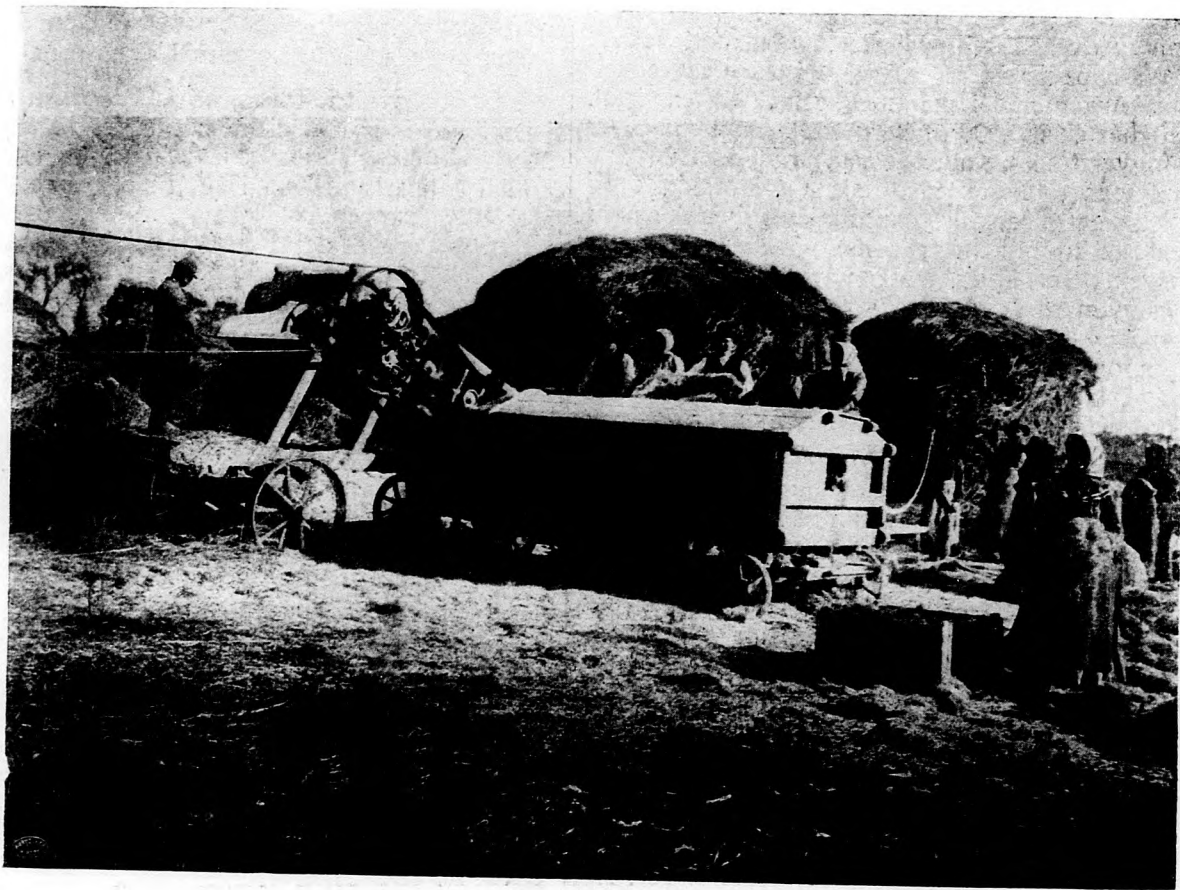
Vetések állása és terméskilátások.

Az ország különböző vidékeiről beérkezett jelentések szerint az őszi vetések majdnem mindenütt igen gyengén állnak. Igaz hogy az ország északnyugati részén, továbbá a dunántúli megyékben még csak tűrhető az őszi vetések állása, azonban a Nagy-Alföld, a Bánság, Bácska nem sok reménnyel kecsegtet és el lehetünk készülve a tavalyi esztendőhöz hasonló válságos kimenetelű aratásra, amely annál érezhetőbben fogja sújtani az

tegye; elpusztultak az ismét beállt és hosszantartó szárazságban helyrehozhatlanul.

Igy álltak az őszi vetések a nagy magyar Alföldön egész december hó 5—10-ig abban az öt nagy vármegyében, amely Magyarország búzatermésének mennyiségét és minőségét mérlegeli.

A jövő reményét tehát e sötét alapon bírálta el akkor már a szakértő gazda szeme. Ez időben az elfogulatlan szakvéleménynek már csakis a természet csodát tevő és előre ki nem számítható hatalma nyújtott némi halvány reményt az idei termés tűrhető sikerüléséhez, ha a természet busásan kárpótolja mindazt, amit tenni elmulasztott és ezzel módot, alkalmat nyújt a kelő vetés fejlődésének oly fokát elérhetni, mielőtt a természet nyugodni tér, amely fejlődési fokban legalább megbirkózhat az alföldi tél olyannyira változó és

Kender. ilolás.

országot, mivel hasonlíthatatlanul kevesebb készlettel megyünk át a jövő esztendőbe. Egy gazdatársunk személyes tapasztalatai nyomán beküldte az alföldi öt legjelentékenyebb búzatermő vármegyénk terméskilátásának hí leírását, amelyből kiemelhetjük a következő sorokat, mint olyanokat, amelyek élénk világot vetnek az Alföld mezőgazdasági helyzetére:

„Sziklakemény, át nem érett, rosszul bemunkált földbe került az elvetett mag. Elvetés után heteken át hevert mozdulatlanul; a szokatlan nagy számban jelentkezett hangyák százezrei élőködtek más táplálék hiányában a földbe került vetőmagon, melynek erős 20—25%-ból rágták ki a héj alatt nyugvó csirát, 10—12%-a pedig, amely az elvetésnél vékonyabb földtakarót kapott, a két ízben történt 10—12 milliméteres permetező esővel szerencsétlenségére annyi nedvességhez jutott, amely itt-ott szemenként a kikelésre serkentette ugyan, de arra nem volt elég, hogy a további fejlődést is lehetővé

gyakran a szélsőségekbe csapongó szeszélyes időjárásával. És mert decemberben, a tél első havában a Nagy-Alföldön kelő vetés, avagy zöldelő vetésnek hire-hamva sem volt, a természet ezen kivételes és meglepő hatalma csak az esetben nyújtott volna kárpótlást a mulasztottakért, ha a teljesen kiszáradt talajt kellőképp átáztatva, 25—30 centiméteres hótakaróval látta volna el nyomban az esőzés után, december 15-ike körül, mielőtt a föld megfagy. Ámde mindez nem következett be. December 5—10-ike táján megeredt a néhány napig tartó eső, elvetett földjeink 20—25 cm.-ig beáztak, az elvetett és még csiraképes mag a nedvességtől felduzzadva csirázni kezdett és gyenge gyökérszárait igyekezett bekötni. A kezdődő élet ezen folyamata, tekintettel az idő előrehaladottságára, igen lassan haladt előre és mielőtt a csirahajtá a felszínre, a gyökérszál a földbe belekapaszkodhatott volna, minden átmenet nélkül, máról-holnapra csonttá fagyott a föld oly mélyen, amely-

nyire átázva volt, vele együtt fagyott meg a felduzzadt szem, a fejlődő csirahajtás és gyenge be nem kötött gyökérzet; az annyira várt és óhajtott, egyedüli reményt nyújtó hótakaró elmaradt, *vetéseink szürkésárgára fagyva ma is szomorú képét nyújtják a sivár reménynek.*

Hogy a hosszas időn át csirázás nélkül földben hevert vetőmag lisztes anyaga bizonyos változáson ment keresztül, még pedig a tápanyagtartalom és a jövő fejlődés hátrányára, mi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy míg az egészséges vetőmag a késő őszi vetéseknél is, hideg talaj és időjárás mellett 14—16 nap alatt felszínre kerül, azaz kikel, az őszön elvetett és végkép elcsigázott vetőmagnak ugyanannyi időre volt szüksége ahhoz, hogy benne az életrekelés első jelei mutatkozzanak. A szomorú jövő jóslatánál nem szabad figyelmen kívül hagyni azon körülményt sem,

legyen. Nagyon hibás dolog volna azonban, ha ezt a hiányzó nedvességet azzal igyekeznénk pótolni, hogy a patát pl. akkor, amikor az állatok az istállóban vannak, állandó nedvességnek tennők ki vagy tartós nedves borogatást alkalmaznánk. Ennek folytán a pata könnyen nemcsak túlságos puhává válnék és szarurothadást idéznék elő, hanem azonkívül utólag, amikor a nedvesség hatása megszűnik, a pata annál jobban kiszáradna.

Igen ajánlatos a merev patáknak valamilyen tiszta zsírral való bekenése, azonban csak akkor — és ez a fődolog — amikor a patát előzőleg megfelelően megtisztítottuk és nedvességgel megpuhítottuk. Száraz patát zsírral ellátni nagyon keveset használ; csak az előbb megpuhított szarutömeg képes a zsírt felszívni. Amilyen ártalmas tehát a hosszabb ideig tartó nedvesség a patára, épp olyan szükséges a vízzel való rövid ideig

Kendertörő gép.

hogy az őszön rosszul előkészített földjeinkben úgy a vetőmagbehelyezés, mint annak betakarása sok kívánni valót hagyott fenn. A száraz rögzös földet számtalanszor ismételt hengerezéssel sem lehetett annyira tömíteni, hogy abban a vetőmag szilárd beékelést nyerjen. A külső és káros behatásoknak igen sok út maradt nyitva, amelyen át romboló hatásuk feltartóztatlanul érvényesülhet. Ez a helyzet ma az ó év végén és az új év kezdetén.

Ehhez hasonló speciális viszonyokra a legrégebbi hagyomány sem emlékezhet, vagy ha igen, az eredmény ugyanaz lehetett, amelyre ma rettegve gondolunk: *egy szomorú inséges esztendő az ősziékben, 1908-ban!*"

K—k.

A törékeny pata kezelése.

A merevség oka rendszerint a pata természetes nedvességének hiányában rejlik, amely természetes nedvesség szükséges feltétele annak, hogy a pata hajlékony

tartó kezelés. A bekenéshez, mint mondtuk, bármilyen zsírt használhatunk, azonban ha a lovak hosszabb ideig igen nedves utakon járnak, valamivel szilárdabb anyagokat, mint viaszot, kátrányt vagy hasonlót alkalmazunk.

A kemény patának egyszerű bekenése a pata állapotának szempontjából nemcsak céltalan, hanem bizonyos körülmények között egyenesen ártalmas is, mert a por vastag rétegben lerakódik erre a bevonatra és előmozdítja a pata elszáradását. Igen hátrányos az, ha a pata hosszabb ideig érintkezik a trágyalével, mert az mindig ammoniákat tartalmaz, amely megtámadja a szarutömeget és a patát keménynyé és törékenynyé teszi. A tisztaság, megpuhítás és a patának ezt követő bekenése a legjobb és egyedüli szerek, amelyeknek segítségével a patát hajlékonyra tehetjük és ily állapotban megtarthatjuk.

G. T.

A hizott disznó sújának meghatározása. Ha valamely hizott disznónak a súlyát mérleg nélkül akarjuk meghatározni, akkor a következő biztos és egyszerű eljárást követhetjük. Spárgával vagy szalaggal megmérjük az állat hosszát, a fejtől kezdve (pontosan a fülek között) a háton végig egész a farktővig. Feljegyezzük a kapott centimétereket. Azután megmérjük a disznó kerületét közvetlenül a mellső lábak mögött, azonban pontosan derékszögben a háthoz és szintén feljegyezzük a kapott centimétereket. Most megszorozzuk a két számot egymással. Az így nyert számot elosztjuk 11-el, ha a disznó jól volt hizlalva; ha a hizlalás közepes, ekkor 12-el osztjuk; ha csak félig van hizlalva, akkor 13-al. Az így kapott szám majdnem a teljes pontos hússúly.

MULATTATÓ

Apró mesék.

I.

Omnibuszon.

Sár volt, köd volt s az omnibuszon, ahol piroskalapos fiatal hölgy utazott, beszállott egy pompás katonatiszt. Gombjai fényesek voltak, gallérja, kézelője szinte vakítóan fehér s a hosszú kabátón semmi ránc, semmi por-

Kenderkimunkáló gép.

Zöldtakarmány a tyúkok számára télen. Két ládát minden második napon megtöltünk homokkal és gabonaszemekkel, tartalmukat jól átnedvesítjük és a ládákat meleg helyre a kályha közelébe teszszük. Négy nap múlva a magvak (zab, gabona vagy árpa) csirázanak és meggyökeresednek, a homokot kiszedjük vagy más módon elválasztjuk a magvaktól és azt fogjuk találni, hogy azok a magvak a legjobb zöldtakarmányt szolgáltatják télire. Más módon keresztülvihető ez a terv nyáron, amikor a tyúkok a kert tenyészetének ideje alatt kis helyre vannak összeszorítva. Amikor a tyúkok este pihenőre tértek, valamely terület talaját felkapáljuk, sűrűn bevetjük magvakkal, megnedvesítjük és befedjük deszkákkal. Amikor a magvak csiráztak, a szükségletnek megfelelően eltávolítjuk a deszkákat és a tyúkok vígan kapargálják ki a magvakat a földből.

G. T.

szem. Csak úgy könnyedén ugrott be s a koci hátaához támaszkodott, mintha nem akarna messze utazni, csak úgy útközben kapna föl erre a rozoga járműre. Barna bőru volt, sima, de férfias arcu; a bajusza tömött, a szeme nyugodt és komoly.

— Derék fiu lehet, gondolta a hölgy, aki apró megfigyelésekkel akarta leküzdeni a gondolatait. Derék és komoly katonatiszt.

Jó ideig utaztak együtt; az apró budai utcákon csak csak férfiak jártak ilyen sárban és pocsolyában, mikor azonban feltűnt az első női alak, a tiszt erősen ránézett, utána fordult kétszer, háromszor is.

Fessen öltözött, de köpcös szöke nő volt, aki nagy boát tett a nyakába s amint észrevette a figyelmet, egyenesen járt és módos fejtartással beszélgetett a szomszédjával.

A tiszt pedig vissza-vissza fordult, úgy tetszett, szinte csak azért, hogy a hölgy is lássa, hogy nézi őt.

— Ezt nem hittem volna, gondolá a kis piroskalapos. Ugy látszik, szereti az asszonyokat.

Jött aztán egy magas sovány leány, valami varrónő-féle, csak éppen hogy nő volt, de a tiszt annak is utána fordult. Sokszor, feltűnően.

Több nővel nem is találkoztak; egy kis deszkákkal megrakott kocsi robogott utánuk, amit feltűnően kicsi lovak húztak. Nem egyforma nagyok, de helyesmindakettő.

— Eladó? kiáltott oda a tiszt; a választ azonban nem lehetett hallani s ő egészen visszafordulva nézte, várta, hogy szalad utánuk a kocsi.

... Szép kis lovak, érdeklődött a kalauz.

— Igen, már régen keresek ilyeneket. Kicsit öregek, az látszik, de nekem ilyen kell. Gyerekkocsiba lesz.

— Annak éppen jó.

— A vásáron is voltak, vetette oda a tiszt, de nagyon tüzesek. Isten őrizze, hogy olyat adjak a gyerekek elé.

A hölgy nagy meglepetéssel hallotta ezt.

— Tehát házasember, gondolta keserűen, gyerekei vannak és ő is csak olyan, mint a többi.

Útközben elhagyták a kis kocsit s a hölgy újabb meglepetéssel tapasztalta, hogy négy öt bosnyák katona, akik a nagy dobot tolták maguk előtt, nem üdvözölték az útitársát, ellenben a lánchídi rendőr mereven szalutált neki . . . odaát Pesten is egy rendőr.

— Tehát nem is tiszt — gondolá a hölgy — csak valami rendőrfogalmazó.

Ez azonban csak egy kis tévedés volt a kabát hajtókájában, amit elvégre nem ösmerhet mindenki. Tehát az mindegy! A férfiak mind egyformák, akár tiszték, akár rendőrök . . . akár csak egyszerű civil emberek.

És a kis hölgy szomoruan nézett maga elé.

II.

Különbség.

Finoman öltözött kis fiú ült a villamos vasúton, vele szemben az apja, magas, szakállas úri ember. Mikor a kis fiú szomszédja leszállt, gyűrött, rossz arcú, züllésnek indult ember ült a helyére, akitől ő gőgös fintorral húzódtott el.

— Nem illik valakit lenézni azért, mert szegény, felelt az apja, aki, hogy a többiek ne értsék, angolul szólt át hozzá.

— Nem is azért teszem papa, hanem mert — piszkos, felelt vissza a fiú.

És ebben már van valami. Ez a kis fiú bölcs, aki átérzi a világ egyik legnagyobb igazságát, utálatot a piszok iránt.

Az embereket nem a különböző kasztok és rendek, nem is a társadalmi osztályok választják el egymástól, mindössze csak egy tál mosdóvíz az, mely a különbséget teszi. Egy tál mosdóvíz, ami nem kerül sokba, akár ki veszi is.

Mert nincsenek jó emberek és rossz emberek, urak és parasztok, csak tiszta és piszkos emberek vannak. De amint vannak illatos fürdőből kiszállt urak, akik azért nem tiszták, éppen úgy vannak szurtos napszámosok, akiket nem piszkít be semmi.

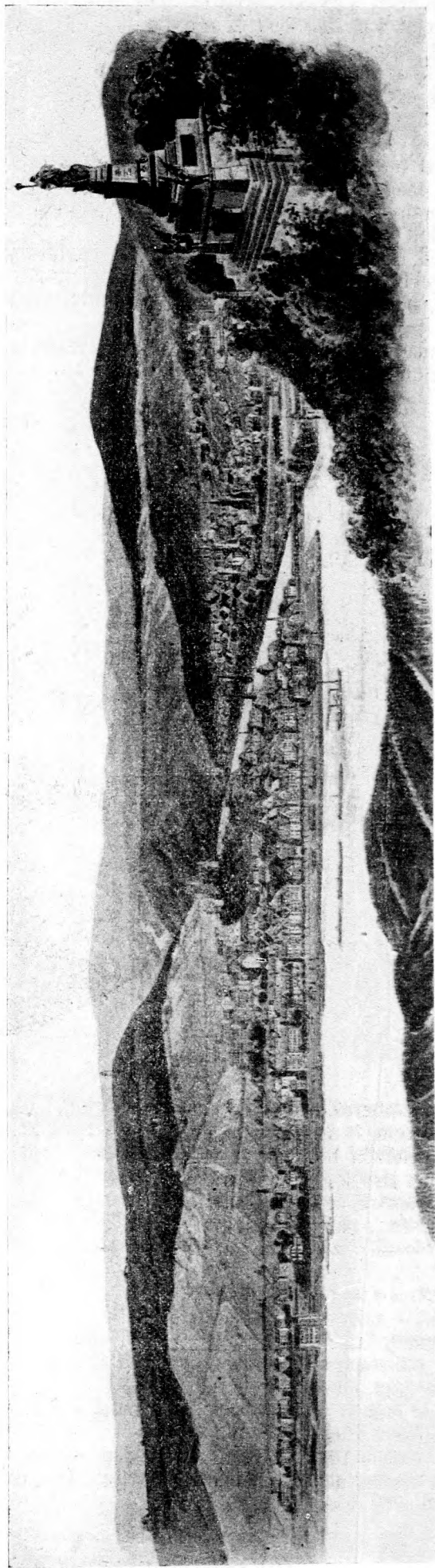
Ez éppen az, ami az élet ferdeségeit és igazságait adja, ami gyúrja, alakítja, rontja s építi az egész világot, aszerint, hogy ki kerül benne felül: a tiszta és a piszkos emberek harca.

És azért igaza van mindenkinek, aki éppen a világ-erkölcsiség szempontjából — lenézi a szennyet.

III.

Eső.

Óriási szárazság öldöste az országot. A vetések mereven, kopáron állottak; nem nőtt, nem fejlődött

Kép a Rajna vidékéről. — Rüdeshelm a Germánia-szoborral.

semmi, mert a gyilkos, apasztó meleg kiégetett mindent. A levegő oly izzó volt és minden annyira száraz, áthevült, hogy lépten-nyomon tüzek támadtak. Egyre drágult az élet s a szegény munkásnép körmenetel járt az egész országban, hogy esőért imádkozzék.

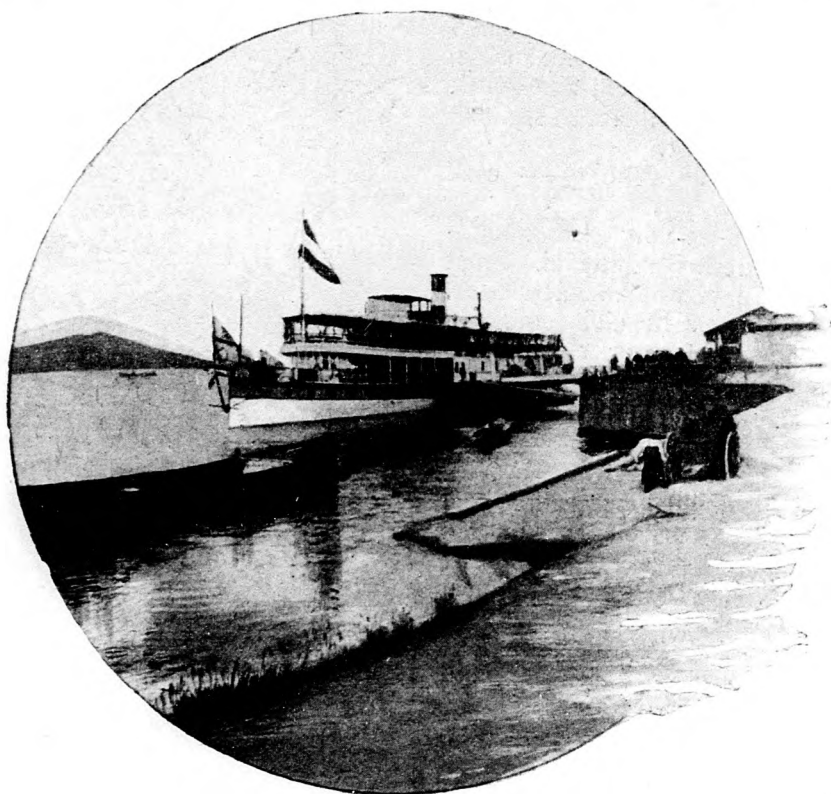
... Egy csöndes, meleg hajnalon megint az ébresztette föl a főváros környékén lakó nyaralókat, hogy nagy csoport bucsusok haladtak el a kacér, kényelmes villák előtt, magasan tartván Mária zászlaját és énekeltek hangosan, áhítattal, égre tapasztott tekintettel, eső, oh az áldott eső után!

Egyik csoport a másik után jött, kisebb-nagyobb tömegekben, ünneplő ruhákban, a legnagyobb dolog idején, hogy lekönnyörögjék az égből hulló vizet

Délután nagy sürgés-forgás volt a Stefánia-úton, kocsik, hintók, gígek vágattak rajta, könnyű életű

A finnekről.

A finn nép általában komoly és nehézkes, testileg-lelkileg. Csak a karjalai törzs elevenebb és vidámabb természetű. Rendszeresen a nehéz, sőt keserves életmódot szokták ennek okául tartani. Pedig a karjalaiak sem éltek könnyebben többi testvéreiknél; különösen a földesuri önkény és lelketlen zsarolás szipolyozta ki a szegény népet; csupán a természet szépsége és gazdagsága kárpótolta őt némileg szenvedéseieért. A régi finnek a táncot nem ismerték s Haemében ma sem igen gyakran perdül táncra a kissé esetlen legény. Karjalában azonban kedves szórakozása a fiatalságnak a tánc. Jaeljaerviben a nagybőjt idején minden vasárnap táncmulatságot tartanak, melyen különböző táncjátékokat rendeznek. Tánc közben dalolnak; a szaporá oroszul, a lassúra finnül. E nagyobb életrevalóságuk eredménye

Indul a hajó . . .

boldog emberekkel, akik hűvös palotákban ülnek és szalmaszálon át szívják a jeges italokat. Lent az aszfaltot jól öltözött hölgyek és urak töltötték meg, akik a Hangliba járnak és Wampeticsnél költik el az estéjüket. Jöttek, mentek, nevettek, könnyű, csipkés áttetsző ruhákban, mesés nyári zakkókban, mikor hirtelen támadt, sűrű erőszakos zápor zuhant le az összesereglett fellegekéből.

— Oh mi az? Hova fussunk?

— Jaj a kalapom! Kocsit hamar.

Hangzott össze-vissza s egy lenge fodrokba burkolt hölgy, akit simára csapott a jó, friss, illatos eső, rémült keserőséggel kérdezte az urát.

— De minek kellett ennek épen most jönni!? Ilyen hamar, ilyen váratlanul!

... Valaki pedig, kinek az ablakai akkor nyitva voltak, visszagondolt a hajnali jelenetre — és csöndes áhítattal tette össze a kezét.

az, hogy sokan jelentékeny vagyonra tesznek szert, bár a mértékletességről nem ritkán megfélemednek. Némely karjalai parasztgazdának 100,000 rubelnyi, sőt több vagyona is van. A kereskedésben rendkívül ügyesek, közülök kerülnek ki a legügyesebb lókupecsek. 1832-ben az ó-hitű finnek magukat oroszoknak, földjüket Oroszországnak, a többi finnt meg svédnek, Finnországot Svédországnak nevezik. Főjellemben a tisztaság; házuk oly tiszta, akár egy uriház.

Különös szokásuk, hogy a saját edényükből más vallásúnak nem adnak enni, sőt némelyiknél ez az elfogultság annyira megy, hogy még a más vallásúak lovát sem engedik inni a saját jószáguk vályujából. A szobában nem dohányoznak s ha valaki rágyújt a gazda engedelmével, a fehérség kimegy onnan. A szécs italokat ritkán és mérsékelten élvezik. Pap sok van, de ezek nem igen oktatják őket, alig egy százalék tud olvasni. Mindazáltal vagyonosak, mert élénkek és életrevaló természetűek. Ruhájuk oroszos, a piros és sárga színt kedvelik.

Népköltészetük gazdag, főleg szép lakodalmi verseik vannak. Nyelvük a karjalai és szavói dialektus közt áll.

Bár az óhitű finnek, mint az orthodoxok általában nagyon vallásosak távolról sem türelmetlenek és gyűlölködők.

Megható példája a vallási szelidségnek az ilomantsiak esete, akiknél az a szokás, hogy a lutheránus és orosz-hitű finnek kölcsönösen elmennek vasárnaponként az egymás templomába. A papok akként intézik, hogy a két istentisztelet ideje ne essék össze. Közismeretes, hogy a finn népköltés hazája Karjala, Finnországnak a keleti tartománya. A nagy énekesek, mind ahány, onnan valók. A haemei néptörzs nem ilyen dalos. Dalait sem mennyiség, sem eredetiség és érték tekintetében egy lapon említeni sem lehet a karjalaiakéval.

Csak egy osztálya van a finn népverseknek, mely hazájának Haemét vallja: a régi helkaversek, melyeket Ritvala faluban énekeltek tavaszi ünnepek idején. Ezen ünnepről és versekről bőven és alaposan ír Kaarle Krohn helsingforsi egyetemi tanár a „Kantelettaren tutkimuksia“ (A Kanteletár boncolgatása) c. művében. Ez az ünnep ósrégi eredetű s eredetileg áldozati tűz volt a pogány isteneknek. E szerint ez az ünnep egy leány emlékének van szentelve, aki mindvégig hú maradt távollevő vőlegényéhez, akit senki sem tudott rávenni, hogy máshoz menjen, habár azt beszélték, hogy vőlegénye meghalt idegen földön.

Végre vőlegénye visszatért s a leány öcscsét küldte elébe. A vőlegény kérdésére, hogy hogyan van menyasszonya, a fiú meggondolatlanul így felelt: „Nagyon jól, egyész héten mulattunk a lakodalmán.“ A vőlegény betű szerint értette e szavakat s öngyilkosságot követett el, mielőtt megbizonyosodott volna a dolog valódi állásáról. A leány búban töltötte élete hátralevő napjait. Azért ezen az ünnepen csak jóhírű hajadonok vehettek részt s aki méltatlanná lett e névre, ki volt zárva az ünnepségből.

Azelőtt szokás volt, hogy Szt.-Iván nap éjjelén (Juhannusyö) tüzet raktak s körötte népünnepet rendeztek. E rőzsetűz kokkotuli nevet viselt (Kokku finnül: sas), mivel a lángok „sas módra“ magasan ég felé csapnak. Holott egyszerűen annyit tesz, hogy rőzsetűz vagy máglya (kokko: rakás, halom).

APRÓSÁGOK.

300 esztendő előtti hidegek. 1608-ban — így írja egy régi könyv — csinos hideg járt végig Európán. Befagyott a Duna, az Elbe, a Rajna, de úgy, hogy megrakott terhes kocsikkal jártak át rajtuk. Az emberek képtelenek voltak kifűteni lakásukat s még a fejedelmi kastélyokban is dideregtek. A szegény nép pedig úgy fagyott sorra, mint ahogy a verebek szoktak a fákon. Mikor elmúlt a tél, megkondultak a harangok a gondoskodó jó Isten dicsőítésére.

203 millió elfüstölve. 1907-ben Spanyolország kerekaszámában 203.043,682 pezetát füstölt el. Az a spanyol nép füstöl el ennyit, amelyről köztudomású, hogy mily gyöngye lábón állnak a pénzükei. A 19 millió népességet számláló Spanyolországban 10 pezetát tesz ki ez fejenként. Azaz csak tenne ki, ha asszonyok és gyermekek nem volnának ott. Ha ezeket leszámítjuk, már 50 pezetát tesz ki a fejenkénti fogyasztás.

A halpusztító madarokról. Hazánk halgazdaságában nagy pusztítást végez a sűrke gém. Hogy milyen kártékony a halászatra nézve mennyi halat pusztít el, azt legjobban fészkelő telepén figyelhetjük meg. Hogy

étvágyát kielégítse, már kora reggel hozzálát káros tevékenységéhez, de mindig csapatostól, társaságban halászik. Hogy pedig amit elveszít a halgazda a réven: legalább a vámon megkerüljön egy része, kiemelem, hogy a gémtoll igen értékes kereskedelmi cikket képez, mivel nagy előszeretettel női kalapdíszül szokták a divatárúsok használni.

Rabolt leány a cigányok kezében. Szomorú sorsra jutott egy Winter Hedvig nevű porosz leány. Atyja Winter János vándorkomédiás volt és másfél évvel ezelőtt Szászvároson járt leányával, ahol utcai mutatványokra kaptak engedelmet. Innen azután egy

Halpusztító madarak.

éjjel kocsin az erdőn mentek keresztül. Atyja elől ment egy kocsiban, ő kissé hátramaradt kocsijával, midőn egyszerre rablócigányok megtámadták és szekerestől, lovastól a hegyek közt levő tanyájukra hurcolták és ott elaltatták. Midőn fölbredt, teste valami nehezen mosható anyaggal feketére volt mázolva. Kitanították koldulni, jósolni és lopni és arra kényszerítették, hogy egy féllábú cigánynyal házasságra lépjen. Nem merete őket elárulni, mert halállal fenyegették. Most Szászváros közelébe érkezvén, megszökött a cigánykaravántól és jelentkezett a rendőrségnél, mert azt hiszi, hogy ott atyja nyomára juthat. Az iktatóban kitünt, hogy atyja, kit Winter Jánosnak hívnak, Hedvig leányával együtt valóban kapott engedelmet utcai mutatványokra. Mind a ketten poroszországiak. A csendőrség a cigánykaravánt Szászváros mellett az erdőben elfogta és sok gyanús tárgyat talált náluk.

Aki nem veszi el a fejét. Sir John Lawson Walton híres londoni védőügyvéd volt. Lélekjelenléte és szellemessége bámulatot keltő volt. Egy ízben védőbeszédet mondván, így szólt:

— Ha egyszer két ember oly benső viszonyban volt egymással, mint Jonathan és . . . Jonathan és . . .

Itt megakadt. Nem jutott eszébe a másiknak a neve, Walton nem vesztette el a fejét. Nyugodtan odahajolt védencéhez, vállára tette a kezét s odaszólt neki:

— Ugyan hogy is hitták azt a másik csirkefogót? . . .

Persze pokoli hahota tört ki erre, Walton pedig folytatta nyugodtan védőbeszédét és pedig sikerrel, mert védencét fölmentették.

A halak idomítása. Első tekintetre egy hal nem igen látszik alkalmas médiumnak idomításra. Mindamellett egy amerikai tudós próbát tett egy csillaghallal s nagy örömmel győződött meg róla, hogy az életnek bármily alacsony fokán álljon is a teremtés lény, annyira idomítható, mint más fejlettebb állatok. Dr. *Jonnings*, a John Hopkins egyetem tanára volt az a tudós, a ki megtanított egy csillaghalat bukfcenzeket vetni, feje tetejére állni. Igaz, hogy az idomítás-hatás csak egy hétig tartott, azután visszaesett a hal régi szokásaiba.

Apróságok mindenfelől. A német egyetemekre az idén 3861 külföldi hallgató iratkozott be. Nyáron 3766 volt az idegenek száma. Tavaly 4151.

A pfalzi vasutak a múlt évben 27,874.962 márkát vettek be. Másfél millióval többet, mint tavaly.

Bréma tizenöt milliós kölcsönt akar fölvenni. Két éve csak, hogy harminc milliót vett fel.

A Koch Róbert-alapítványra, amelyet a gümőkór tanulmányozására fognak szánni, eddig 126,000 márka gyűlt össze.

Fiume város népessége hét év alatt (az 1901. évi január hó 1-én eszközölt népszámlálás óta) 7856 lélekkel, vagyis 17 százalékkal szaporodott, s jelenleg 47.983 lakossal bír. Ebből a magyarok száma körülbelül 6000-re tehető.

800 ezer iskolaköteles román gyermek közül csak kétszázsezer látogatja az iskolákat. Ez a dákoromán kulturállam.

Az Egyesült-Államok a Csendes Oceáni szigeteik megerősítésére tizenhat millió dollárt irányoztak elő.

KÉPEINKHEZ.

Kendertermelés és feldolgozás gépekkel. Régi idő óta jövedelmező foglalkozása a magyar gazdáknak a kendertermelés, melynek fölkarolásának sok helyen gátat vet az, hogy a kenderkóro piaci árút nem képez, hanem csak a belőle nyert rost, amelynek elválasztása a fás részekből, ha nem is bonyolult, de mégis különleges műveletet igényel. Darányi földművelésügyi miniszter, sokat áldoz újabbban a kendertermelés fejlesztésére. Eddig alakult már néhány kendertermelő szövetkezet, melyeknek tagjai falusi kisgazdák. Úgy halljuk, hogy az ország több vidékén indult meg hasonló irányban üdvös mozgalom. Mai képeinken kendermegmunkáló gépeket mutatunk be az olvasónak.

A „Független Ujság“-ra fizessünk elő mielőbb, hogy a lap szétküldésében akadály ne legyen.

Szerkesztői üzenetek.

Nagykászoni gazdakör elnöksége. Önök azt a kérdést intézik hozzánk, hogyan lehet úgy csinálni, hogy az arányosításnál minél kevesebb erdő vonassék el a közhasználattól. Erre a kérdésre csak egy terjedelmes tanulmány keretében lehetne megbízható választ adni és csakis a viszonyoknak beható ismerete alapján. Minthogy az utóbbival nem rendelkezünk, az előbbire pedig nem vállalkozhatunk, sajnálatunkra nem tehetünk eleget kívánságuknak, noha ezt igen szívesen tennők, annál is inkább, mert fontos és közérdekű dologról van szó. Nem tennénk azonban az ügynek semmi szolgálatot, ha pusztán az arányosításra vonatkozó törvények rendelkezéseire támaszkodva. Önöknek tanácsokat akarnánk adni. Az ilyen hézagok munka csak félreértésekre adhat alkalmat s így már csak a felelősség érzete is visszatart minket a beavatkozástól. Mi legfőleg a törvényeket ismertethetnők és azokat Önöknek is ismerniök kell. Lehetetlennek tűnik fel egyébiránt, hogy ne akadjon ott jogtudós tanácsadó, aki a helyi viszonyokat is ismerve, Önöknek útbaigazítással ne szolgálhatna.

K. N. Székesfehérvárnak 32,167, Győrnek pedig 28.989 lakosa van.

B. H. A szlávok közé az oroszok, tótok, a csehek, a lengyelek, a horvátok, a szerbek stb. tartoznak. Az oláhok egyáltalában nem szlávok, mert azok a latin népfajhoz tartoznak.

W. A. Forduljon a kereskedelmi és iparkamarához, ahol részletes útbaigazítást fognak adni.

Honvéd. A tavaszi sorozaton, miután szabadságolva van, nem kell megjelenni. Ha azonban majd behívják, pontosan meg kell jelenni.

R. Sz. Londonnak 7 millió, Pekingnek pedig 10 millió 500 ezer lakosa van. Budapest még nem haladta meg az egy milliót.

G. G. Előfizetését megkaptuk. — Sorsjegye nem nyert.

N. Gy. Sorsjegye nem nyert.

H. I. Tessék átolvasni a Gazdasági rovatot, ott majd megtalálja.

L. D. Teljesen igaza van, mert a gyufa valóban magyar embernek, Irinyi Józsefnek a találmánya és így a németek illetéktelenül kérkednek, hogy az ő találmányuk.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdak Értékesítő Szövetkezete jelentése 1908. január 19.

Budapesti Központi Vasárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1:20—1:48 K., helybeli borjúhús 1:16—1:20 K., sertéshus 1:12—1:20 K., szalonna füstölt 1:36—1:40 K., szalonna, olvasztani való 1:36—1:40 K., háj 1:40—1:44 K., sertésszir 1:40—1:44 K. — **Füstöltus:** (vidéki) kg.-ja 1:40—1:80 K., hazai sonka 1:80—2:— K. szalámi 3:60—4:— K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1:50—2:20 K., sütni való csirke 2:90—3:40 K., kacsa, hizott 4:40—4:40 K., lud hizott 12:—16:— K., pulyka, hizott 12:—14:— K. páronkint. Vágott hizott liba 1:40—1:56 K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka 1:80—2:20 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Arak métermázsánként értendők). Buza 25:50——— K. Rózsa 21:30 K-tól —qq K-ig. Árpa 15:40 K-tól 15:66 K-ig, jobb minőségű K-tól — K-ig. Zab 16:40—16:80 K. Tengeri 13:70——— K. **Teavaj:** (centrifugált) 2:—2:20 K., főzővaj 1:40—1:60 K. kg.-ként. Tehéntúró kg.-ja 12—18 fillér.

Tojás: bácskai 1:04—1:08 K., erdélyi apróbb áru ——— K. ládánként (1440 db). Apadt ——— K., meszes ——— K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonárú) sárga 6:20—6:40 K., rózsás új 6:20—6:40 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt ——— K., mm.-ként.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7
K.	37	36:60	36:20	35:80	35:40	35	34	32:40
Takarmányvásár.	Réti széna	7	8:60	muhar	8:20	8:80	zsup-	
szalma	6	6:60	alomszalma	———				

A „FÜGGETLEN UJSÁG“ szerkesztésére felügyel:

Rubinek Gyula,

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Baromfitenyésztők Lapja

a Baromfitenyésztők Országos Egyesületének hivatalos közlönye, a legjobb és legelterjedtebb baromfitenyésztési szaklap. Minden tenyésztőre nélkülözhetetlen. Hirdetésekre a legalkalmasabb. Előfizetési ára, mint az egyesület tagsági díja 8 kor. egy évre. Olesó hirdetési díjak. Szerkesztőség és kiadóhivatala: Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám, Köztelek, I. emelet 10. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám. ☞

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzékek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Ujdonság! Az 1907. évi mintájú Alfa-Separatorok a jelenkor legelőkeltebb fölözőgépei. Nagy és kiváló munkabírás mellett bámulatos könnyen jarnak.

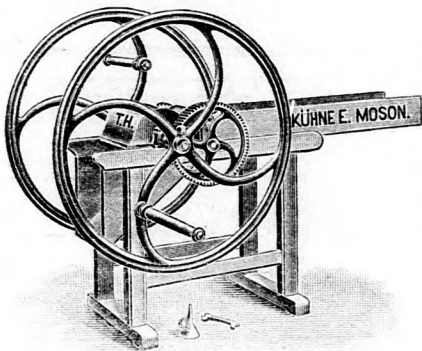
Több mint 500,000 Alfa Laval Separator az egész világon.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, Üllői-ut 25.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb mező-
gazdasági gépgyára ::

MOSONBAN

== **FÓRAKTÁR:** ==
Budapest, VI., Váci-körút 57a

:: elismert gondos kivitelben szállit ::

szecskavágógépeket,

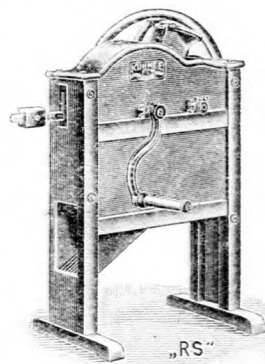
répavágókat, darálókat, ::

takarmányfüllesztőket,

**„TORNADO“ kukoriczászár-
tépőket, MORZSOLÓKAT,**

burgonyamosó-gépeket, ::

teljes takarmánykamra-berendezéseket

== **FIÓKRAKTÁR:** ==
**Debreczen és
Temesvár** ::

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

melyek az év folyamán a következő sorozatban, nevezetesen július és október hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuarverési vállalat Budapest Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapju-küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank

Áruosztály — Gyapjuarverések
Nádor utca 12. sz.

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alapít. 1900.	Biztosítéki alap:	Alapult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	-----	1.970. 40. kor.
Tartalékok	-----	64.790.16 kor.
	Összesen	2.735.104.16 kor.

1901. évi fölösleg ----- 90.349. -- kor.
1902. évi fölösleg ----- 59.782.26 kor.
1903. évi fölösleg ----- 109.331.73 kor.
1904. évi fölösleg ----- 72.438.23 kor.
1905. évi fölösleg ----- 61.730.60 kor.
1906. évi fölösleg ----- 19.243.65 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi fizetéselegetől úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetéseleget közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosításokkal minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

1908. Hatodik évfolyam. 1908.

Egy állatkedvelő sem nélkülözheti a legolcsóbb és legjobb biromfi- és háziállattenyésztési **heti képes** szaklapot, a

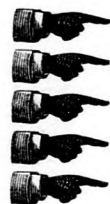
„BAROMFITENYÉSZTÉS“-t,

mely a gazdasági és sportbaromfi-, éneklő- és diszmadár-, galamb- és háziállattenyésztési és értékesítési kérdéseket a legteljesebben felkarolja és tárgyalja.

Főszerkesztő:

HREBLAY EMIL
állattenyésztési felügyelő.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és magázók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják a „Baromfitenyésztés“-t, a magyar baromfitenyésztési ügy igaz barátját. — Előfizetési ára: **Egy évre 10 K, félévre 5 K.** A „Baromfitenyésztés“ hetenként szép képeket közöl. Levélszekrényében minden kérdésre megbízhatóan és pontosan válaszol. A „Baromfitenyésztés“ olcsóságával (egész évre 10 K, félévre 5 K) a szerényebb és lekényesebb igényeket is kielégíti. — Előfizetési pénzek e cím alatt: **„Baromfitenyésztés“ szerkesztőségének, Budapest-Rákospalota, V. utca 3. sz. küldendők.** Ezen heti képes szaklapot a szerkesztőség mindenkinek, aki levelezőlapra hozzá fordul, 3 héten át ingyen és bérmentve küldi mutatoul, mert a szerkesztő azt akarja, hogy a hézagpótló lapot minden tenyésztő megismerje. A ki a „Baromfitenyésztés“-re egy évre 10 koronával egyszerre már most előfizet, az ezen évben teljesen ingyen kapja a lapot.

A „FÜGGETLEN ÚJSÁG“-ban megjelent képek lemezeit (kliséket) olcsón kölcsön adja, esetleg eladja a „FÜGGETLEN ÚJSÁG“ kiadóhivatala, BUDAPEST, IX. KERÜLET, ÜLLŐI-UT 25. SZÁM.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocinkografiai műintézete

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT: mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo-(auto)-typia, fametszet stb. útján. Térképek, tervezetek, alaprajzok photoithografailag legszebben, legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti káitrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Mútrágyafélét, azonkívül

Rézgáliczot

(98-99%) elismert kitértő minőségben legolcsóbban szállít a

„Hungária”

mútrágya, kénsv- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Hungária” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság nyomása. Budapest, Üllői-ut 25.